

100 ГОДИНИ ЧИТАЛИЩЕ СЪГЛАСИЕ 1862 1962

ЮБИЛЕЕН БРОЙ ☆ РЕДАКТИРА КОМИТЕТ

Ямбол

24 май 1962 година

Брой единствен

Висока награда

С Указ № 227 на Президиума на Народното събрание на Народна република България образцово читалище „СЪГЛАСИЕ“ — Ямбол, се награждава с орден „КИРИЛ И МЕТОДИ“ — I степен, във връзка със столетнината от основаването му.

Във вярна служба на народа

С радостно възбуждение в Ямбол се готвят да отпразнуват столетнината на най-забележителното културно събитие в историята на нашия град — основаването на народното читалище „Съгласие“.

Сто години във вярна служба на народа! Сто години труден, но героичен път, през който пламенни родолюбци изведоха народа от духовната тъмнина към светлината на народната правда, към свободата и великата човешка мисъл.

Работници и народни интелектуалци, стари и млади — днес въздават неугасимата си искрена и от сърце благодарност към пионерите на просветното ни и културно огнище — народното наше читалище. На столетното огнище на национална сваят, на борба за свобода, напредък и човешки правдини в миналото, на социалистическа просвета сега, те изпращат своя горещ привет за неговия принос в народополезната му дейност.

Скъпа народна рожба са българските читалища. Възникнали в тъмнината на турско робство като резултат на културните търсения на ученолюбивия български дух, те още в началото на своето създаване се превръщат в огнища на наука и просвета. Техните искри обгарят по градове и села умовете и сърцата на млади и стари и ги насочват към неизмеримите хоризонти на културния растеж, на културните победи. Едновременно с това българските читалища бяха и революционни средища, където младите патриотични живеещи с надеждата за по-добри дни и работеха с жар. Навеки в историята на нашия народ ще останат като примери за пламенно родолюбие имената на Раковски, Кръстю Пищурка, Сава Доброплодни, Бачо Киро — тези първи пионери на народното просвещение, чието дело, заедно с делото на редица техни последователи, е равно на подвиг.

Огромна народополезна дейност развиха читалищата и след Освобождението, когато българският народ, избавен от отоманското владичество от братята руси, отново попадна под робството на новородената българска буржоазия — наследница на старото чорбаджийство. Под влиянието на прогресивните сили народните читалища отново подемахт делото на просветата и свободата. По-късно, в периода до Девети септември и особено в най-близките до великата дата години, читалищата се превърнаха в здрав опор на народните възбуждения за свобода, в ревностни

Михаил БОЯДЖИЕВ
председател на образцово нар. читалище „Съгласие“

пропагандатори на словото на Партията, която поведе на последен бой нашия народ със заклетите му врагове.

На тоя труден и пълен с опасности пост народните читалища устояха с чест. Плеада от читалищни дейци вървеше смело и неотклонно по пътя, сочен от Българската комунистическа партия. За делото на читалищата, в борбата за свобода загинаха в годините до Девети септември и читалищните дейци Емил Шекерджийски, Цветан Спасов, Валентин Андреев, Иван Нивянин, Васка Пенчева.

Днес това дело, освободено завинаги от угрозата и заплахата на мракобесниците, тържествува. То е в пълния свой разцвет. Укрепени са вече здраво историческите традиции на народните читалища, обогатени с многократно техният столетен опит.

Достоинство с чувство на изпълен дълг, посрещат своята славна столетнинна и нашето родно читалище „Съгласие“. Родено в мрака на турско робство, подобно на по-старите си събратя от Лом, Шумен, Свищов, а след това и Стара Загора, Сливен, Казанлък и др., то се разви, усъвършенствува и през едновековното си съществуване постигна забележителни успехи. В неговата история записана имената си верните синови на народа от Възрожденската епоха Ради Ив. Колесов — негов основател, Георги Дражев, Атанас Кожухаров и много други. От самото си основаване то повдига националното съзнание на ямболци и работи неуморно за сплотяването им под знамето на народната борба, въпреки преследванията през времето на монархофашизма. Народните борци Ангел Вълев, Димитър Желязков, Йордан Мишев, Минко Минков, Георги Георгиев, Йорданка Кондова, Димитринка Манолова, които дадоха живота си за свободата на нашия народ, бяха и активни читалищни дейци и редовни читатели на библиотеката.

Първите театрални прояви, които се отбелязват още преди Освобождението, са организирани от читалищни дейци и патриотично-революционери за събиране средства за оръжие и за просвещаване на народа. Първите представления на „Многострадална Геновева“ и „Иванко“ положиха началото на оживена театрална дейност, която в продължение на десетилетни усилия, се увенча със създаването

след Девети септември на общинския, а по-късно и държавния народен театър.

Читалището организира много беседи, сказки, лекции, в продължение на едновековното си съществуване. Чрез дейността на „Народния университет“ можаха да сеят култура и просвета в нашия град редица видни прогресивни наши учени и писатели. Прогресивните сили се насочваха към този истински народен университет, участваха в проявите му и държаха връзки с масите.

Под покрива на читалището още от ранните години на неговото основаване, се зароди и музикалната дейност. Музикалното дружество „Гусла“ — рожба на читалището, изнесе редица концерти — хорни и оркестрови, опери и оперети, и осигури условия за създаване след Девети септември на Самолюбивия музикален театър и Детската музикална школа, които днес са гордост за града.

Пълен разцвет на своята дейност нашето читалище достигна след народната победа на Девети септември, когато под топли и непрестанни грижи на Партията то се превърна в истинско огнище на социалистическа култура и просвета. Днес хиляди читатели ползват книжното богатство на читалищната библиотека и обогатяват своите знания и култура. Лекционната пропаганда се разрасна и укрепя като мощно средство за разпространяване на марксистко-ленински, политически, научно-популярни и други знания. Небивал размах достигна и художествената самодейност: изнасят се хорни и оркестрови концерти, играят се оперети, естрадно-сатирични спектакли.

Няма въпрос из областта на материалната и духовна култура, из обществения живот и политика, който да не е намерил място в читалището, да не е стигнал чрез него до трудещите се.

Затова не е възможно да си представим Ямбол без неговото читалище, затова името на читалище „Съгласие“ е скъпо, пълно с дълбоко съдържание и смисъл, името, което бележи възторжения стремеж на нашия град към възход и културен подем.

Затова на 26 май т. г. трудещите се от нашия град, младежта, интелигенцията, цялата наша общественост, ще дадат израз на дълбока почит и високо признание към светлото и благородно дело на читалището-юбилар и към неговите основатели и дейци. Да пребъде делото на нашето читалище-столетник!

Столетник

Най-будните хора събрали се на клетва през робските дни, създали те родно читалище — в душите за бунт да звъни. Чудесното име „Съгласие“ те вдигнали — като тръба — да вика през мрак и неспастие за дружна и смела борба.

И светлата мисъл на книгите огряла сърца и души, по-сила е тя от веригите, тя всяко тиранство руши. И в тежкия бой срещу бурята по-тъжни ни правеше тя; за волния труд, за културата победният ден разцъфти.

Затуй те възпяваме радостни, любимо читалище, днес, столетник си вече, а младо си и пак ни зовеш към прогрес. И мъдрост и песни раздавай ти от своите богатства безчет, свети ни с лъчите на правдата в неспирния поход напред.

Димитър Бозаков

Моят град

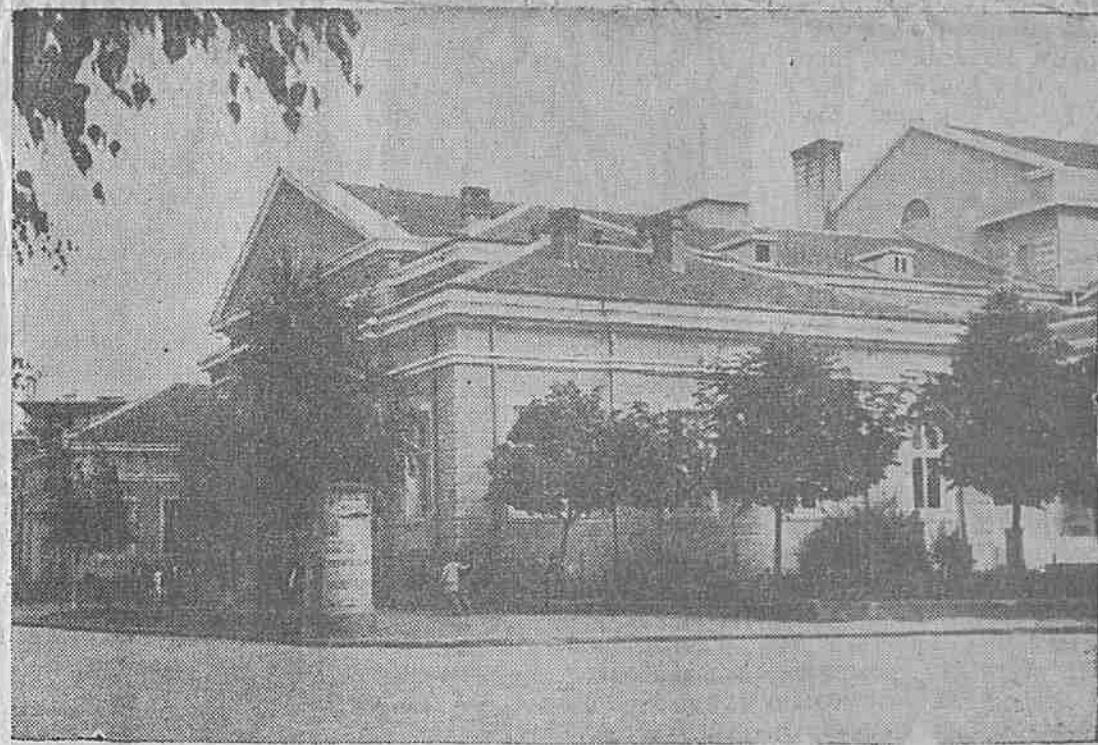
Пак се връщам в моя роден край и унесен гледам Бакаджица; пак на мащерка навред ухаи, а животът — вечен извор блика.

Пак пред мен Балканът се синей; но в града е всичко променено: мост железен — сгради и музей — посадени борчетата зелени.

Тунджа бърза — пак лети на юг... Бляскат прокопаните канали... Сред полята се белей памук, макове — букет са нацъфтели.

Празничен е моят древен град, и възторжената младост пее, аз се чувствам още много млад, в комунизма искам да живея!

Любомир Брутов

Сегашната сграда на образцовото народно читалище „Съгласие“.

мик или от друг род, която у него да не се намираше по онова време. Неговото учителстване беше примерно и поучително... За него нямаше почивка нито делник, нито празник. Делник учеше децата в училище, а в празник — гражданите със сло-

харов, Колю Шестаков, Константин Марангов и др. През 1870 г. то представя драмата „Многострадална Геновева“. Това бе възбудило любопитството на целия град и вечерта на втория ден на Възкресение, месец май 1870 г., народът вече бе изпълнил театралната зала, която можем да кажем беше доста добре украсена. Представлението премина твърде добре. Музикалната банда, която се състоеше от 6 души, омайваше зрителите със сладките си звукове — из в. „Македония“, 1870 г.

Всички роли се изпълнявали от мъже. През 1871 г. читалището малко позапада поради това, че господарите разрешават на чираците да ходят там и да не си губят работата. Така чорбаджиите разбират ролята на читалището за просветата на народа и се стремят да спи-

(Продължава на стр. 3)

В ИСТОРИЯТА на народите има дати, които бележат нови епохи, ново развитие, откриват светли страници за по-щастлив и радостен живот. В историята на градовете също има дати, които отбелязват страници на културен и социален подем. За нас, в родния Ямбол, една скъпа дата е 1862 г., когато за пръв път заблестява в мрака на петвековното турско робство искрата на народната пробуда — читалището. Създател на този фар на прогреса е пламенният родолюбец, поет-революционер и учител-талище, която е била даде-

даскал Ради Иванов Колесов, секретар от четата на капитан дядо Никола от Габровското въстание — 1856 г. С идването на Ради Колесов в Ямбол се засилва борбата за народно осъзнаване против гръкоманите. Окуражени от него младежите изхвърлят гръцките книги от църквата и ги изгарят. Идеята за откриване на българско читалище, която е била даде-

на по-рано, се осъществява от Ради Колесов през 1862 г. „Даскал Ради Иванов Колесов беше симпатична и любознателна личност. Говореше винаги мило и смислено, тихо и кротко, а в това му се слушаше винаги решителност и енергия. Той имаше особена страст, ако можем така да се изразим, към науката и нямаше българска книга, било то учеб-

ното. С една реч той беше в пълния смисъл на думата учител“ — казва Н. А. Върховски.

След смъртта на Ради Колесов, читалището почти не е развивало никаква дейност. От 1869 г. то отново подновява своята дейност, когато било избрано ново ръководство от интелигентни и революционни дейци, между които даскал Атанас Кожу-

път през годините